

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

โรงเรียนจ่านา

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ

บรรจุนิติบัญญัติฉบับที่ ๒

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ทำหน้าที่รัฐสภา
ฉ.พ.๒๗ / ๒๕๓๔

เอกสารประกอบการพิจารณา

งานบริการค้ำคว่ำ ศูนย์บริการเอกสารและค้ำคว่ำ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โทร. ๒๕๒๖๑๘๑ - ๙๙ ต่อ ๒๓๒ - ๒๓๕

สารบัญ

	หน้า
1. สำระสำคัญร่างพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	1
2. เปรียบเทียบพระราชบัญญัติ โรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 กับ ร่างพระราชบัญญัติ โรงรับจำนำ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	2
3. ภาคผนวก	3
- สถานชานาญเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์	4
- สถานชานาญบาล กรุงเทพมหานคร	8
- สถานชานาญบาลของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น	12

วรรณพร ชนากลาง

นิติกร 5

สุกัญญา หอมชื่นชม

วิทยากร 4

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า "โรงรับจำนำ" ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. 2505

เหตุผล

เนื่องจากบทนิยามของคำว่า "โรงรับจำนำ" ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้กำหนดวงเงินให้โรงรับจำนำรับจำนำสิ่งของเป็นประกันหนี้เงินกู้เป็นปกติธุระแต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทและรับหรือซื้อสิ่งของโดยจ่ายเงินให้สำหรับสิ่งของนั้นเป็นปกติธุระแต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท โดยมีข้อตกลงหรือเข้าใจกันโดยตรงหรือโดยปริยายว่าจะได้ไถ่คืนในภายหลังด้วย ซึ่งจำนวนเงินดังกล่าวไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและค่าครองชีพของประชาชนในปัจจุบัน ดังนั้น เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่มีความจำเป็นหรือได้รับความเดือดร้อนทางการเงินให้ได้รับเงินจากการจำนำหรือขายสิ่งของดังกล่าวเพิ่มขึ้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า "โรงรับจำนำ" ตามพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 เสียใหม่ โดยเพิ่มจำนวนเงินให้โรงรับจำนำรับจำนำสิ่งของเป็นประกันหนี้เงินกู้เป็นไม่เกินหนึ่งแสนบาทและรับหรือซื้อสิ่งของโดยจ่ายเงินให้สำหรับสิ่งของนั้นเป็นไม่เกินหนึ่งแสนบาท จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

ให้ยกเลิกบทนิยามของคำว่า "โรงรับจำนำ" ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"โรงรับจำนำ" หมายความว่า สถานที่รับจำนำซึ่งประกอบกรับจำนำสิ่งของเป็นประกันหนี้เงินกู้เป็นปกติธุระแต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งแสนบาท และหมายความรวมถึงการรับหรือซื้อสิ่งของโดยจ่ายเงินให้สำหรับสิ่งของนั้นเป็นปกติธุระแต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินแสนบาท โดยมีข้อตกลงหรือเข้าใจกันโดยตรงหรือโดยปริยายว่าจะได้ไถ่คืนในภายหลังด้วย

เปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 กับ

ร่างพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

พระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. 2505

ร่างพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

"โรงรับจำนำ" หมายความว่า สถานที่รับจำนำซึ่งประกอบกรรับจำนำสิ่งของเป็นประกันหนี้เงินกู้เป็นปกติธุระแต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทและหมายความรวมถึงการรับหรือซื้อสิ่งของโดยจ่ายเงินให้สำหรับสิ่งของนั้นเป็นปกติธุระแต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท โดยมีข้อคกลงหรือเข้าใจกันโดยตรงหรือโดยปริยายว่าจะได้คืนในภายหลังด้วย

"ผู้รับจำนำ" หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตตั้งโรงรับจำนำ

"ทรัพย์สินจำนำ" หมายความว่า สิ่งของที่รับจำนำ

"เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต" หมายความว่า เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ออกใบอนุญาตตั้งโรงรับจำนำ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

"โรงรับจำนำ" หมายความว่า สถานที่รับจำนำซึ่งประกอบกรรับจำนำสิ่งของเป็นประกันหนี้เงินกู้เป็นปกติธุระแต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งแสนบาทและหมายความรวมถึงการรับหรือซื้อสิ่งของโดยจ่ายเงินให้สำหรับสิ่งของนั้นเป็นปกติธุระแต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งแสนบาท โดยมีข้อคกลงหรือเข้าใจกันโดยตรงหรือโดยปริยายว่าจะได้คืนในภายหลังด้วย

"ผู้รับจำนำ" หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตตั้งโรงรับจำนำ

"ทรัพย์สินจำนำ" หมายความว่า สิ่งของที่รับจำนำ

"เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต" หมายความว่า เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ออกใบอนุญาตตั้งโรงรับจำนำ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก

ในปัจจุบันกิจการรับจำนำที่ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 มีดังนี้

1. สถานธนาอนุเคราะห์ (รัฐวิสาหกิจ สังกัดกรมประชาสงเคราะห์) จำนวน 22 แห่ง
2. สถานธนาอนุบาล (สังกัดกรุงเทพมหานคร) จำนวน 13 แห่ง
3. สถานธนาอนุบาล ของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
(กรมการปกครอง) จำนวน 122 แห่ง
4. โรงรับจำนำของเอกชน (ในเขตกรุงเทพมหานคร ในความ
ควบคุมดูแลของกรมตำรวจ) จำนวน 208 แห่ง

สถานชานูเคราะห์ ^{1/}
กรมประชาสงเคราะห์

โรงรับจำนำของรัฐบาลหรือสถานชานูเคราะห์ ได้จัดตั้งขึ้นในสมัย ๗๗๗ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2498 เดิมใช้ชื่อว่า "โรงรับจำนำของรัฐ" ต่อมาปี พ.ศ. 2500 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "สถานชานูเคราะห์" การดำเนินงานระยะแรกมีฐานะเป็นหน่วยราชการสังกัดแผนกชานูเคราะห์ กองสวัสดิการสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ และต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2517 คณะที่ปรึกษาฝ่ายบริหารราชการแผ่นดิน ได้พิจารณาเห็นว่ากิจการนี้มีการดำเนินงานในเชิงธุรกิจ จึงได้ให้พัฒนาหน่วยงานออกมาเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ใช้ชื่อว่า "สำนักงานชานูเคราะห์" โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการจัดตั้งดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่ประสบปัญหาเฉพาะหน้า ขาดแคลนเงินใช้ในการครองชีพ และใช้ในการประกอบอาชีพ โดยนำทรัพย์สินมาจำนำเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ
 2. เพื่อเป็นการตรึงระดับราคาจำนำโรงรับจำนำเอกชนมิให้เรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากประชาชนผู้มาใช้บริการเกินอัตราที่กฎหมาย (พระราชบัญญัติโรงรับจำนำ) กำหนด
- การรับจำนำ

คณะกรรมการอำนวยการสำนักงานชานูเคราะห์ ได้กำหนดวงเงินรับจำนำไว้อย่างสูง รายละเอียดไม่เกิน 10,000 บาท (ตามร่างพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จะทำการแก้ไขวงเงินไว้เป็นอย่างสูงรายละเอียดไม่เกิน 100,000 บาท) ดังนี้

1. การรับจำนำสิ่งของประเภททอง นาก เงิน เพชร หรือ ทอง นาก เงิน เพชรรูปพรรณ รายละเอียดไม่เกิน 10,000 บาท
2. การรับจำนำสิ่งของประเภทเบ็ดเตล็ด เช่น กล้องถ่ายรูป นาฬิกา แว่นตา เครื่องเขียน เครื่องไฟฟ้า เครื่องมือช่าง ฯลฯ รายละเอียดไม่เกิน 5,000 บาท

อนึ่ง สำนักงานชานูเคราะห์ได้ให้สิทธิแก่ผู้มาใช้บริการ โดยสามารถจะขอผ่อนผันหรือเพิ่มเงินต้นได้เมื่อทรัพย์สินนั้นมีมูลค่าสูงกว่าที่จำนำไว้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินกว่าวงเงินที่กฎหมายกำหนด

^{1/}
ที่มา : รายงานประจำปี 2533. สำนักงานชานูเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์

อัตราดอกเบี้ย

สถานธนาณเคราะห์ทุกแห่ง

เงินต้นไม่เกิน	2.000 บาท	ดอกเบี้ยร้อยละ	1.00 ต่อเดือน
เงินต้นเกินกว่า	2.000 บาท	คิดดอกเบี้ย 2 อัตรา	
	2.000 บาทแรก	ดอกเบี้ยร้อยละ	2.00 ต่อเดือน
ส่วนที่เกิน		ดอกเบี้ยร้อยละ	1.25 ต่อเดือน

อัตราดอกเบี้ยตามกฎหมาย (พระราชบัญญัติโรงรับจำนำ)

เงินต้นไม่เกิน	2.000 บาท	ดอกเบี้ยร้อยละ	2.00 ต่อเดือน
เงินต้นส่วนที่เกิน	2.000 บาท	ดอกเบี้ยร้อยละ	1.25 ต่อเดือน

ระยะเวลาทรัพย์สินหลุดจำนำ

เมื่อผู้จำนำขาดส่งดอกเบี้ยติดต่อกันเป็นเวลากว่า 4 เดือน และไม่ได้คืนภายในกำหนด 30 วัน นับตั้งแต่วันที่สถานธนาณเคราะห์ประกาศบัญชีทรัพย์สินจำนำที่ผู้จำนำขาดส่งดอกเบี้ยหรืออีกนัยหนึ่งกล่าวได้ว่า ประมาณ 5 เดือน

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ 2533 (19 แห่ง)	
ทรัพย์สินจำนำ	542.684 ราย
	1.712.57 ล้านบาท
ทรัพย์สินได้ถอน	515.559 ราย
	1.633.74 ล้านบาท
ทรัพย์สินหลุดจำนำ	29.844 ราย
	70.63 ล้านบาท
ทรัพย์สินจำนำคงเหลือ	130,746 ราย
	438.43 ล้านบาท
รายได้	78.33 ล้านบาท

ปีงบประมาณ 2533	
รายจ่าย	49.46 ล้านบาท
กำไรสุทธิ	28.87 ล้านบาท
นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน	11.71 ล้านบาท
สินทรัพย์	523.20 ล้านบาท
หนี้สิน	173.54 ล้านบาท
ทุน	349.66 ล้านบาท

ประเภททรัพย์สินจำนำ

ลำดับที่	ประเภททรัพย์สินจำนำ	จำนวนราย	ร้อยละ
1.	ทอง นาก เพชรและเครื่องรูปพรรณ	514.849	94.87
2.	เงินรูปพรรณ	1.697	0.31
3.	นาฬิกาข้อมือ	4.352	0.80
4.	วิทยุ	4.830	0.89
5.	โทรทัศน์	4.070	0.75
6.	วี ดี โอ	2.513	0.46
7.	จักรเย็บผ้า	404	0.08
8.	ตู้เย็น	167	0.03
9.	เครื่องมือช่าง ปากกา กล้องถ่ายรูป ฯลฯ	9,802	1.81
รวม		542.684	100.00

ประเภทวงเงินรับจำนำ

	ผู้จำนำ		ทรัพย์สินจำนำ	
	ราย	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
ไม่เกิน 2,000 บาท	311,641	57.43	413.90	24.17
เกินกว่า 2,000 บาท แต่ แต่ไม่เกิน 10,000 บาท	231,043	42.57	1,298.67	75.83
รวม	542,684	100.00	1,712.57	100.00

เปรียบเทียบรายได้ค่าใช้จ่าย และกำไรสุทธิ 5 ปี

(คิดเป็นร้อยละของรายได้)

หน่วย : ล้านบาท

	2533	2532	2531	2530	2529
รายได้					
ดอกเบี้ยรับจำนำ	67.24 (85.85%)	66.51 (90.29%)	68.64 (90.27%)	67.42 (88.93%)	65.22 (88.24%)
กำไรขายของหตุค	10.80 (13.79%)	7.00 (9.50%)	7.29 (9.59%)	8.26 (10.90%)	8.46 (11.45%)
รายได้อื่น ๆ	0.28 (3.06%)	0.14 (0.19%)	0.11 (0.14%)	0.13 (0.17%)	0.23 (0.31%)
รวมรายได้	78.32 (100.00%)	73.66 (100.00%)	76.04 (100.00%)	75.81 (100.00%)	73.91 (100.00%)
ค่าใช้จ่าย					
ค่าใช้จ่ายบริหาร	34.69 (44.29%)	30.61 (41.55%)	26.30 (34.59%)	24.11 (31.80%)	21.77 (29.45%)
ดอกเบี้ยจ่าย	14.76 (18.84%)	13.04 (17.70%)	10.74 (14.12%)	11.54 (15.22%)	15.57 (21.07%)
รวมค่าใช้จ่าย	49.45 (63.14%)	43.66 (59.27%)	37.04 (48.71%)	35.65 (47.03%)	37.34 (50.52%)
กำไรสุทธิ	28.87 (36.86%)	30.00 (40.73%)	39.00 (51.29%)	40.16 (52.97%)	36.57 (49.48%)

สถานธนานุบาล กรุงเทพมหานคร^{2/}

การดำเนินงานสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร (เดิมใช้ชื่อว่า สถานธนานุบาลเทศบาลนคร
กรุงเทพ และเทศบาลนครธนบุรี) ได้เริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. 2503 โดยมีมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุม
ปรึกษาเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2503 มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยรับนโยบายไปจัดตั้งสถานธนานุบาล
(โรงรับจำนำ) เพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนผู้เดือดร้อนและยากจน จะได้ไม่ต้องไปกู้ยืมเงินจากเอกชน
โดยเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง และแม้จะมีทรัพย์สินไปจำนำเพื่อเอาเงินมาใช้จ่ายยามจำเป็นก็ถูกโรงรับจำนำ
เอกชนเอาเปรียบเกินควรได้ ดังนั้นกระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดตั้งสถานธนานุบาลขึ้นเอง

เทศบาลนครหลวง (เดิม) ได้เริ่มจัดตั้งสถานธนานุบาล (โรงรับจำนำ) ขึ้นเมื่อปี พ.ศ.
2505 เป็นครั้งแรก ปัจจุบันเป็นการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครโดยข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องสถาน
ธนานุบาล กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2534 และในปัจจุบันมีอยู่รวมทั้งสิ้น 13 แห่ง

วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน

สถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครจัดตั้งขึ้นโดยได้รับนโยบายจากกระทรวงมหาดไทย
เพื่อช่วยเหลือและสงเคราะห์ประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 4 ประการ คือ

1. เพื่อสงเคราะห์และช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย ซึ่งพอมีทรัพย์สินอยู่บ้าง
แต่มีความต้องการเงินไปบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า. โดยนำสิ่งของมาจำนำและเสียดอกเบี้ยในอัตรา
ที่ต่ำซึ่งสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครคิดดอกเบี้ยรับจำนำในอัตราที่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติ
โรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 กล่าวคือ

ตาม พ.ร.บ. โรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 กำหนดห้ามเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินอัตรา
ดังนี้

1. เงินต้นไม่เกิน 2,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อเดือน
2. เงินต้นส่วนที่เกิน 2,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.25 ต่อเดือน

สำหรับสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครเรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราดังนี้

1. เงินต้นไม่เกิน 2,500 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.00 ต่อเดือน
2. เงินต้นเกิน 2,500 บาท อัตราดอกเบี้ยคิดดังนี้
 - เงินต้น 2,000 บาทแรก อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.00 ต่อเดือน
 - เงินต้นส่วนที่เกิน 2,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.25 ต่อเดือน

ที่มา^{2/} รายงานผลการดำเนินงานของสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2530-2534

ระยะเวลาทรัพย์สินหักจำหน่าย

ทรัพย์สินที่ประชาชนนำมาจำหน่าย หากไม่ส่งดอกเบี้ยเป็นเวลา 4 เดือน 30 วัน ติดต่อกัน จะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของสถานธนาถบาล

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ 2534*

ทรัพย์สินจำหน่าย	368,313	ราย
	1,241,583,975	บาท
ทรัพย์สินได้ก่อน	325,094	ราย
	1,083,643,565	บาท
ทรัพย์สินหักจำหน่าย	20,633	ราย
	50,064,705	บาท
สต็อกคงเหลือ ณ 30 ก.ย. 34	96,067	ราย
	341,100,420	บาท
รายได้	59,551,234.62	บาท
รายจ่าย	38,153,894.58	บาท
กำไรสุทธิ	45,000,007.04	บาท

•
สดง. ยังไม่รับรอง

ประเภททรัพย์สินจำนำ

ลำดับที่	ประเภททรัพย์สินจำนำ	จำนวนราย	ร้อยละ
1.	ทอง-นาก	312,585	84.87
2.	เพชร	33,721	9.16
3.	เงิน	966	0.26
4.	นาฬิกา	4,627	1.26
5.	เบ็ดเตล็ด	<u>16,414</u>	<u>4.46</u>
	รวม	<u>368,313</u>	<u>100.00</u>

ประเภทวงเงินรับจำนำ

วงเงินรับจำนำ

วงเงิน 1-2500 บาท

วงเงิน > 2500 บาท

คู่จำนำ	
ราย	ร้อยละ
202,417	54.96
165,869	45.03

เปรียบเทียบรายได้ค่าใช้จ่ายและกำไรสุทธิในรอบ 5 ปี

รายรับ	ปี 2530	ปี 2531	± เพิ่ม(ลด)	ปี 2532	± เพิ่ม(ลด)	ปี 2533	± เพิ่ม(ลด)	ปี 2534	± เพิ่ม(ลด)
ดอกเบี้ยรับจําเนา	33,697,764.36	31,337,055.99	(7.01)	30,939,653.76	(1.27)	35,436,547.83	14.53	47,881,797.87	35.12
กำไรจากการขายทรัพย์สิน	5,364,921.50	4,385,630.00	(18.25)	4,383,488.50	(0.05)	7,559,577.00	72.46	7,837,285.00	3.67
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	4,794,779.41	5,772,770.01	20.40	6,480,213.86	12.25	5,010,191.14	(22.68)	3,382,930.67	(32.48)
รายได้เบ็ดเตล็ด	14,417.95	17,027.50	18.10	48,615.75	185.51	165,724.06	240.89	449,221.08	171.07
	43,871,883.22	41,512,483.50	(5.38)	41,851,971.87	0.82	48,172,040.03	15.10	59,551,234.62	23.62
รายจ่าย									
รายจ่ายประจำ	7,608,663.48	12,156,123.44	59.77	11,042,098.52	(9.16)	13,153,945.89	19.13	14,551,227.58	10.62
รายจ่ายพิเศษ	13,034,513.23	25,561,222.58	96.10	22,027,374.41	(13.83)	19,517,056.44	(11.40)	23,602,667.00	20.93
	20,643,176.71	37,717,346.02	82.71	33,069,472.93	(12.32)	32,671,002.33	(1.20)	38,153,894.58	16.78
รายจ่ายประจำคิดเป็น ± ของรับจริง	17.34	29.28		26.38		27.31		24.43	
กำไรสุทธิ	36,263,219.74	29,356,360.06		30,809,873.35		35,018,094.14		45,000,007.04	

หมายเหตุ : ปี 2534 สดง.ยังไม่ได้รับรองงบ

สถานธนานุบาลของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น^{3/}

ในปี พ.ศ. 2498 รัฐบาลในสมัย ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้มีนโยบายจัดตั้งโรงรับจำนำของรัฐเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2498 โดยใช้ชื่อว่า "โรงรับจำนำของรัฐ" ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น "สถานธนานุเคราะห์" ขึ้นกับ "สำนักงานสถานธนานุเคราะห์" ซึ่งมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัด กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย

ต่อมาในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2503 ที่ประชุมได้ พิจารณาหาทางจัดตั้งโรงรับจำนำในส่วนภูมิภาคขึ้น โดยมีมติให้กระทรวงมหาดไทยรับเรื่องดังกล่าวมา ดำเนินการเพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนที่ยากจนจะได้ไม่ต้องไปกู้ยืมเงินจากเอกชนซึ่งจะต้องเสีย ดอกเบี้ยในอัตราสูงและยังเป็นประโยชน์ในการควบคุมการรับซื้อของโจรอีกประการหนึ่งด้วย ในการประชุมกระทรวงมหาดไทยครั้งที่ 20/2503 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2503 ที่ประชุมได้ พิจารณาเห็นว่าเดิมเทศบาลหลายแห่งก็ได้คิดจะดำเนินการจัดตั้งโรงรับจำนำอยู่แล้ว เนื่องจากเทศบาล เป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณของตนเองจึงสามารถจัดตั้งได้เอง ดังนั้น การมอบ หมายให้เทศบาลจัดทำก็จะตรงกับเป้าหมายที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยในระยะแรกให้ดำเนินการจัดตั้ง เป็นการทดลองขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ นครสวรรค์ อุตรธานี และหาดใหญ่ก่อน โดยให้ใช้ระเบียบวิธี ปฏิบัติที่สถานธนานุเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ถือปฏิบัติอยู่ ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบด้วยกับความ เห็นดังกล่าว และได้มีการวางระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการควบคุมและดำเนินงานสถานธนานุบาล ของเทศบาล เพื่อปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ได้มีการตั้งคณะกรรมการตามระเบียบนี้ขึ้นเรียกว่า "คณะกรรมการควบคุมและดำเนินการสถานธนานุบาลของเทศบาล" (ส.ช.ท.) ตามคำสั่ง ที่ 1467/2503 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2503 และตั้งคณะกรรมการจัดการสถานธนานุบาล เรียกชื่อย่อว่า จ.ส.ท. ตามคำสั่ง ที่ 1465/2503 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2503 ซึ่งคณะกรรมการทั้ง 2 คณะ ได้อำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามผลจากมติที่ประชุมกระทรวงมหาดไทย เทศบาลนครเชียงใหม่ จึงได้จัด ตั้งสถานธนานุบาลขึ้นเป็นแห่งแรก เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2503 หลังจากนั้นเทศบาลเมือง นครสวรรค์ เทศบาลเมืองอุตรธานี และเทศบาลเมืองหาดใหญ่ ก็ได้จัดตั้งสถานธนานุบาลขึ้นตาม ลำดับในปี พ.ศ. 2504 ซึ่งในระยะต้น ๆ ของการดำเนินงานกิจการสถานธนานุบาลได้ใช้ชื่อว่าสถาน ธนานุบาลของเทศบาล (ต่อท้ายด้วยชื่อของเทศบาลนั้น ๆ) ต่อมาในปี พ.ศ. 2516 ได้มีการ

ที่มา^{3/}: ขัณยสถานธนานุบาลของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, กรมการปกครอง

พิจารณาเห็นว่าหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปอื่น ๆ เช่น สุขาภิบาล ก็สามารถจะดำเนินกิจการสถานธนาณูบาลได้ จึงได้เปลี่ยนมาใช้ชื่อว่าสถานธนาณูบาล และต่อท้ายด้วยชื่อของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ และได้มีการปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการควบคุมและดำเนินงานสถานธนาณูบาลของเทศบาลที่ใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 เป็น "ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการควบคุมและดำเนินงานสถานธนาณูบาลของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2516" โดยยังมีคณะกรรมการ ส.ช.ท. และคณะกรรมการ จ.ส.ท. ในการอำนวยความสะดวกและดำเนินงาน ต่อมาในสมัยรัฐบาลซึ่งมี นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาเห็นว่าสถานธนาณูบาลเป็นกิจการที่อำนวยความสะดวกต่อประชาชนในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับการเงินเพื่อยังชีพของครอบครัวได้เป็นอย่างดี แต่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดหน้าที่ที่เทศบาลต้องจัดทำภายในเขตเทศบาล มิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของเทศบาลต้องจัดทำกิจการสถานธนาณูบาล จึงได้ตราพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2517 กำหนดเป็นหน้าที่ให้เทศบาลเมืองและเทศบาลนครจัดตั้งโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่นขึ้นภายในกำหนด 3 ปี นับแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2517

วัตถุประสงค์หลักของการจัดให้มีสถานธนาณูบาลของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ก็เพื่อให้เป็นแหล่งบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนเฉพาะหน้า ส่งเสริมการลงทุนรายย่อย ที่สามารถหมุนเวียนเงินให้การรับจำนำรายละไม่เกิน 10,000 บาท อีกด้วย สำหรับอัตราดอกเบี้ยรับจำนำแยกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

1. เงินต้นไม่เกิน 500 บาท คิดดอกเบี้ยร้อยละ 1.25 บาทต่อเดือน
2. เงินต้นไม่เกิน 2,000 บาท คิดดอกเบี้ยร้อยละ 1.50 บาทต่อเดือน
3. เงินต้นเกินกว่า 2,000 บาท ขึ้นไป คิดดอกเบี้ยเป็น 2 ช่วง ดังนี้
 - เงินต้น 2,000 บาทแรก ร้อยละ 2 บาทต่อเดือน
 - ส่วนที่เกิน 2,000 บาท ร้อยละ 1.25 บาทต่อเดือน

การคิดดอกเบี้ย ถ้าไม่เกิน 15 วัน คิดเป็นครึ่งเดือน ถ้าเกิน 15 วัน คิดเป็นหนึ่งเดือน โดยมีกำหนดระยะเวลา 4 เดือน กับอีก 30 วัน เมื่อครบกำหนดแล้วสามารถต่อดอกเบี้ยทุกครั้ง นอกจากนี้ยังสามารถผ่อนส่งเงินต้นให้น้อยลงเรื่อย ๆ ก็ได้ หรือจะขอเพิ่มเงินต้นอีกก็ได้ ถ้าราคาจำนำยังไม่เต็ม การผ่อนหรือเพิ่มทำได้ทุกวัน ๆ ละ กี่ครั้งก็ได้ ส่วนดอกเบี้ยจะลดลงหรือเพิ่มขึ้นตามเงินต้นทุกครั้ง

นอกจากนี้ ยังเป็นการควบคุมการรับซื้อของโจรจากการที่ผู้นำทรัพย์สินมาจำหน่ายและได้ถอน
ต้องจดแจ้งรายการบัตรประจำตัวประชาชนโดยละเอียด จึงเป็นช่องทางในการติดตามตัวคนร้ายและ
ทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้ายจากอาชญากรรมต่าง ๆ อีกด้วย

นับตั้งแต่ปี 2503 จนถึงปัจจุบัน มีหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งสถานชานานุบาล
ขึ้นเป็นลำดับ รวมทั้งสิ้น 121 แห่ง ดังนี้

หน่วยบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่น	จำนวน แห่ง	จัดตั้งสถานชานานุบาล จำนวนโรง
เทศบาล	131	117
เทศบาลนคร	1	3
เทศบาลเมือง	84	88
เทศบาลตำบล	46	26
สุขาภิบาล	843	3
เมืองพัทยา	1	1
	รวม	121

สำหรับสถานชานานุบาลเทศบาลตำบลทั้งสิ้นตั้ง เป็นสถานชานานุบาลของหน่วยบริหารราชการ
ส่วนท้องถิ่น ลำดับที่ 122 และเป็นเทศบาลตำบลลำดับที่ 27 ที่มีการจัดตั้งสถานชานานุบาลขึ้น

<u>ผลการดำเนินงาน</u> ^{4/}	<u>ปีงบประมาณ 2532</u> (116 แห่ง)	<u>ปีงบประมาณ 2533</u> (119 แห่ง)	<u>ปีงบประมาณ 2534</u>
ทรัพย์สินจํานา : ราย (จํานวนเงิน : บาท)	2,228,559 4,718,233,140	2,297,151 5,240,487,463	2,648,820 6,404,231,353
ทรัพย์สินได้ถอน : (ราย) (จํานวนเงิน : บาท)	2,121,474 4,528,450,605	2,210,127 5,016,480,451	2,405,805 5,864,030,778
รายได้รวม :	227,033,883.93	246,786,381.17	291,256,039.82
- ดอกเบี้ยรับจํานา	202,388,815.93	215,274,895.17	255,854,820.82
- ค่าไรทรัพย์สินหลุด	24,645,068.00	31,511,486.00	35,401,219.00
ค่าไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)	155,791,807	-	-

4/

ที่มา : สำนักงาน จ.ส.ท. 2533,2534 กรมการปกครอง

* ปีงบประมาณ 2534 สดง.ยังไม่ได้รับงบ